

Megjelenik a lap **Temesvárott** minden **kedden**.

Előfizetési díj akár helyben, akár postai széküldéssel:

Egész évre 6 ft. pp. — 6 f. 30 kr. ujp.

Fél évre 3 ft. pp. — 3 f. 15 kr. ujp.

A helybeli előfizetők a lap házhozhozordásáért rendelést tehetnek a lap kiadó hivatalában.

Szerkesztői iroda: belváros, bécsi utca 68. szám, első emelet.

DELEJTŐ.

A tudomány, anyagi érdekek és szépirodalom közlönye.

Jelige: Csak az a nemzet vész el, mely önmagát elhagyja.

Előfizetheti helyben a szerkesztőségnek, vagy a helyb. könyvkereskedésekben; vidéken minden cs. kir. postahivatalnál a szerkesztőséghez utasítandó bérmentes levelekben.

Hirdetések minden közhasználatban lévő nyelven fölvetetnek. A beigtatásért minden három hasábos egyes sorért 4 p. vagy 7 uj krajcárnyi díjszámitatik.

Kiadó hivatal: belváros, bécsi utca U h r m a n n M á r t o n műkereskedésében.

Kedd, február 26. 1861.

9. szám.

Negyedik évi folyam.

Egy nyílt kérdés

a törvényhozás számára.

Hiában, a közélet mozzanatai, mint a magánélet viszonyai egy egymásba fonódvák, miként lehetlen az embernek egy szálát megfogni, hogy mindjárt az egész csomó ne huzódjék utána.

Alig teszszük ki lábunkat a házak közül, kiáltólag ötlenek szemeinkbe az alaktalan elhagyatott gödrök, melyekre a város gondolni sem látszik, hogy egyengettétvén, vagy kellőleg kitöltetvén őket, legalább legelőül használtassa: de így van ez mondhatni, országszerte.

Igy volt pedig a forradalom előtti időkben a földbőség és az indolens negligentia miatt, így van most a megadóztatás félelme miatt.

Mennyi roppant telkek vannak hazánkban haszonvehetetlennek rovatálva, melyek a legvirágzóbb műveltetésre képesek volnának; de kinek lett volna a fáradságos és költséges munkára kedve, talán csak azért, hogy mielőtt hasznát vehetné, adók fejében kétszeresen megvenni kényszerüljön azokat.

Városainkban az építési kedv (helyesebben: adótárgy-létesítés) emelésére és biztatására szorgalmasan igyekezett a 11 éves interregnum hatni, az által, hogy az új épületeknek 10, sőt 15 éves adómentességet biztosított: persze azután busásan megvette a mulasztást, lám Bécsben a jövedelemnek 48 percentje megy fel az adóra.

Hanem egy hasznavehetetlennek bélyegzett földdarab hasznosítását miféle kedvezményekkel mozdíták elő?

Küszöbön áll már alkotmányos törvényeinknek és törvényerejű szokásainknak rehabilitatiója: szükségesnek tartom tehát ezen kérdés felemlítését a magyar jog szempontjából is.

Mint tudjuk, az örökösödési törvényen, azaz annak hiányán kívül ez a legnagyobb tabula rasa jogügyeinkben.

Minden 1847-ig hozott törvényeink az urbér teljes fenállását feltételezék, tehát csak a jobbágyok és földesurak közti viszonyt tárgyalták, a majorsági telkekről pedig, mint melyek adómentesek voltak, nem igen van említés.

Ott áll Verböczy I. Rész 40 cime, hogy a halál vagy költözés által üresedésbe jött telek visszazáll a földesurra, kinek az 1836, XI. cikk 9. §-a annak betölté-

sét köteleességévé teszi, sőt erről az ugyanazon évi IV. t. c. 14. §. szerint a megyének, és a helytartóságnak is kell gondoskodni! — az urbéri kárpótlás váltása után ezen visszazállásról ma már szó nem lehet, miután a földesur az értékösszeget felvette.

Ki örököl a volt urbéri telekben kihalás esetén? Az osztrák törvénykönyv ágasbogas örökösödési rendeletei dacára is fordultak elő örökös nélküli halálozások: a mi törvényeink szerint a fiscusra szállandnak? s ez leend köteles az 1836, XI. t. c. 9. §-nak eleget tenni?

Hát az elhagyott, vagy haszonvehetetlennek ismert megszállását és mivelését ki engedélyezi?

A mi vidékünknek benépesíthetése tekintetéből az 1723, CIII és az 1741, XXI. az új megszállóknak 6 évi adómentességet biztosítanak, s ezt az 1836, XI, 13. § is, de mint maximumot szabja ki: ellenben a szorosan vett haszonvehetlen földdarabokról in genere csak az 1836, XII, 17 §. emlékezik, az is az arányosítás kérdésével kapcsolatban, tehát a közbirtokosokat illetőleg, rendelvén, hogy ki ily földdarabot javít, beültet, kertté alakít, vagy kiadásai kárpótoltassanak, vagy neki meghagyassék, de ő az eredeti rosz állapotú telekhez arányzott más földdarabbal kárpótolja compossessor társait.

De ha én ma egy községnek urbér-természetű földdarabját, például egy kopár szigetjét, mely figyelem nélkül hever, mivelés alá akarnám venni, a községtől kellen-e azt mint legócskább legelőt megváltanom?

Hátha ezen darab az 1836, IV, 10. §-ba ütközik, az az nagyobb, mint mennyit azon határban egyes embernek birtokolnia szabad?

Vagy egyáltalában áll-e ezen 1836, IV, 10. §. részben a teljes tulajdoni önrendelkezéssel ütközik, de másfelől a proletariatus óvszeréül kívánatos.

És, — maradva a példánál — ha azon kopár szigetét én erdővé ültetem, mely csak 40 év múlva jövedelmez, kell-e nekem már 6 év múlva adót fizetnem tőle? Ha igen, ugy a haszontalan földek soha sem jövednek mivelés alá.

Igy vagyunk a futó-homok megkötésére ültetendő berkekkel; az 1807, XX. 2. §. elég kislelküleg megbizva az alispánt, hogy ügyeljen, miként valaki az ültetést legelő-szükítésre ne tehesse; az 1844, X. t. c. pedig csak a rendező bizottságok körül forog, de semmi kedvezményeket kecsgettetésül nem tartalmaz: ki fog te-

hát határozott előnyök biztosítása nélkül ily különben a közügynek kiszámíthatlan jótékony munkába kezdeni.

Mi az irtásokat illeti, miután most már a legjelentéktelenebb rekettyés sem gazdátlan, az irtó tudni fogja munkáját szerződéssel biztosítani, s erről szóló terjedelmes törvénycikkeink ma már túlélték magukat.

Egészen másként vagyunk az ingoványokkal, melyeknek hasznosítása csakoly kívánatos, mint a futóhomoki, s melyektől ma is elég terület van még, mely pontos határok által szakgatva nincs.

Ha a nádasok száritásáról szóló 1836, VI. t. c. 5. §. olvassuk, mely szerint a földesur a kiszáritó jobbágytól minden felebbvitel nélkül elvehető az új szántóföldet, csupán a 40 kéve nádlás-adó szülvén meg: és ugyanazon t. c. 1 §-át, melynél fogva az irtásból is kibecsültheti a földesur fáradozott jobbágyját, ha mondom, ezen törvényeket olvassuk, sehogy sem akarjuk himni, hogy az 1836-ban, tehát csak 12 évvel adattak ki előb, mintsem az 1848-ki nagyszerű felszabadítás decretáltatott.

A fényes nap kapuja előtt oly közel a setét kislelkűség!

De most, midőn már e páratlan epochán dicsteljesen átléptünk, égető szükség codificatiónk egyes részleteit is egyenlőségben fejteni ki, mert a szabad birtokezt urbéri rendeletek alapján csak nem intézhetjük ügyes bajos dolgában!

S kedvezményekre is van szükség az ország diszére és javára szolgáló olynemű vállalatok ellenében, melyek eddig pusztá földdarabokat hasznosítani tűzék ki feladatul.

Véleményadásokkal nem zárom el e nyíltak állított kérdést, hanem hagyom nyitva, más competensebb szakférfiak hozzászólhatására.

Ötevényi.

Bethlen Gábor fejedelem végrendelete.

Költ 1629, november 1.

(Közi Tüske Sándor.)

(Vége.)

A felséges Isten böltsességnek, igasságnak, erőségnek lelkével, és bátor szível őket öltöztesse fel, hogy legelsőben mindeneknek felette az Istennek Tiszteségére az ő igaz tiszteletére, igaz Religiójukra viseljének egyenlőképpen gondot; annakutána Fejedelmek és Országokra vigyázhasanak, a gondviselésben edgyet akarhasanak, a visszavonást ördögi gyűlölséges irigységet magok közül gyökerestől kigyomlálhassák, mellyet ha tselekesznek, ugy reménylhetik az Istennek is külső gondviselő segítségét magokra.

Római Császárral ő Felségével való megbékélésünk Erdély országát mennyiben illeti a Diplomában meglát-hatyátok, szükség, hogy a Conditio szerint való Punctumokat diligenter observállják; okot, causát a békesség felbontására ne adjanak. Sőt a mint oda felljebb em-

lékeztem arról, mint keresztény emberek igyekezzenek ő Felségéhez sincerus affectussal lenni, szolgálni ha veszi. — A magyar Nemzetnek pedig mint magok Nemzettjek jovokra, megmaradásukra forgolódni.

A hét vármegyének, azokban lévő Városoknak resignálásában, a Hajduságból lett nemettséggel edgyütt mitsoda mód tartást observálljanak, szóval arról a kiket illet ő kegyelmek között eleget discouráltam, és arról való Censurámat Opiniomat, megmaradásokra leghasznosabbat, a mit véltem, megmondottam: ha tettzik egyenlőképpen mind a két résznek talán nem árt követni; mellyhez a Magyar Országi Statusoknak nagy kedvét láttam és értettem; de azt tselekedjék a mi nekik jónak fog tettezni.

Ezek után pedig hogy a Privatumokra térjék, ilendőnek és szükségesnek látom mindeneknek előtte pedig szerelmes Gróf Betlen István ur nekem edgyebben edgy atyámfia, kivel egy testvér voltam, tudom sokakban kegyelmedet megbántottam, és nem mindenekben tselekedtem kedve és kívánsága szerint, mellyek ha miben és mikor essenek, hogy nem mindenkor studio, hanem vagy tisztém szerint, vagy alkalmatosságok miatt kellett tselekednem; kegyelmedet Atyafiui szeretettel kérem nekem mindenekről megbocsásson, tiszta szivből kívánom és kérem az Ur Istent, hogy Tisztinek fogyatkozás nélkül való megfelelésére Szent Lelkének erejét adgya, kivel igazgatása által lehessen elégséges mindenekre.

Többi között kérem és intem s kényszeritem az én halálommal áraságra maradandó Feleségemre viseljen oly gondot, a mint nekem tartozó hittel kötött kötelessége kívánja, betsülleti mint Fejedelemnek megadás-sék, arra vigyázó ne engedjen senkinek is rebelliót avagy tsak okot is, hogy az félére adgyon. Ha affélében találatnak comperta rei veritate absque ulla misericordia megbüntessék; ne kedvezetek a latroknak; tollite malum et perversum e medio populi, et sic habebitis pacem: abból én reám hogy fegyverrel keveset büntettem még a nyilván való latroknak is ne nézzetek, mert talán nem mindenkor adatik nektek, és országotok kormányozására olyan mód mint énnékem.

Az Fejedelem Asszony Ifju Ember és idegen nemzet lévén, kívántatik az oktatás neki. Ő kglme semmi alkalmatosságot el ne mulasszon, ha nem ha miben kívántatik intse, minden deliberatioit a Tanátsnak eleében vigye és referálja. Fejedelem auctoritását mindenekben megadván, neki nemet udvar népet is in universum ex utroque sexu numero septvaginta vel adsummum octuaginta tartsanak neki: a német gyalogokon kívül numero 200 legyen egynehány kiket ő Kegeymének megtartsanak az én tetszéséből a magyar gyalogok sok bujdosó és tanulatlan voltokra nézve; nem sokkal mégyen több reájuk: annyi Magyarnak, hogy ha Proventusait a Fejedelem Asszony illetlenül és helytelen helyekre kezdi profuse osztani, arról mit és mitsodás ratiókkal kelles-sék meginteni, ő Kegeyme magamtól efélet eleget hallott.

Továbbá mivel én nem privata Persona voltam és tsak lehetetlen dolog, hogy omnibus placere potuissem,

és kit kit kívánta szerént bene contentum reddere potuissem, mellyre noha Istenemet hivom bizonságul, hogy igyekeztem; de a fogyatkozott és extraordinarie való számtalan expensák jó intentiomban is gyakorta meggátoltak, mindazonáltal mint fejenként hiveim, Atyámfiak, Barátim, Jóakaróim nékem megbocsássonak, és koporsóban ne gyalázzanak, ne átkozzanak, ő Kegyelme által minden rendet kérek és intek, mellyet az Isten nekik is kívánságok szerint való áldásokat terjesszen fejükre, mert mindazonáltal kinek kinek becsületit úgy igyekeztem megadni, ha szinte úgy nem lehetett is mindenkor a mint kívánta volna, kiváltképen a hadakozásokban kedveskedni is, kivált az érdemeseknek el nem mutattam, a mennyire érkeztem, a minthogy mostan is az utolsó dispositiommak idején az én kedves jó uraimtól, a kikre elérkeztem, nem voltam róllok feledékeny, hanem jámbor szolgálattokról megemlékezvén, részeltettem ő Kegyelmelek közül sokakat.

Ezek után az én kedves Atyámfiakat a Ngos Ruszkai Kornis Sigmondot kérem nekem megbotsásson, hogy nekem hivatalom szerint ellene kellett tselekednem, mert egyebet ha lehetett volna tennem, bizony miattam haja szála sem esett volna el, de azon állapot a mint magával hozta, kényszerítettünk közönségesen Hazánk veszedelmét eltávoztatni: ő Kegyelmeinek pedig mivel tőlünk betsülleti megadatott, hitele minémű volt én előttem, arról az hadakozások, és a mindennapi edgyütt volt tanácskozások tesznek bizonságot: intem sött kényszeritem Gubernator ur ötsémmel mindenkor értsen edgyet, és a szegény Hazának és a Fejedelem Asszonyoknak szükségek idejére bizonyítsa meg, hogy ha igazán Haza Fia, s nekem is igaz Atyámfia creatura volt, mellyet ha tselckedni fogy az Istennek szent áldási szállyának rá.

Hasonlatosképen Ngos Kovacsoszy Istvány és Mikó Ferencz hiveim tudgyátok azt, hogy edgyiteket gyermekségétől, az mástokat Fejedelemségnek kezdetitől fogva vöttém hátam megé Tanitványim, Creaturaim vagytok, mellyről szükség megemlékeznetek, hálaadó voltotokat az én szerelmes Feleségemhez continue igaz szolgálattok által megmutatnotok, bizonyitanotok mint a recenséált punctumokra, mind arra való nézve, hogy ő neki voltatok első eszközök — a Brandenburgi Házból való kihozásának; intelek sött kérlek is jó Atyámfia udvarból ki ne butszuzatok, hanem mellette légyetek, és Ötsém Ur után igaz hűséggel szolgáljatok. Mellyért az ur Isten lelki és testi jókkal álgyon meg mind magatokat és maradéktokat.

Ha pedig háladatlanok lesztek hozzája, az Isten ítélő széke eleibe tztállak és ott adgyatok számát. Hazátoknak mint kelessék szolgáljatok, arról semmi intést tenni, szükségesnek nem látom. Az Isten szerelmes hiveim segítsen, igazgasson benneteket az igaz egyességre és szeretetre.

Végzetre valakik én Creaturaim vagytok, Édes Hivaim arról cum gratiarum Actione megemlékeznetek, én fellőlem jól emlékezni meg ne szünnyetek.

Legatio et Dispositio Testamentorum etc.

Külföldi levelek.

VII.

Róma. (A tarpeji szikla; Forum romanum; Titus és nagy Constantin diadalivei; Colosseum.) A ki a capituliumon volt, el nem hagyhatja azt anélkül, hogy egyszersmind a tarpeji sziklát meg ne tekintse; melyről M. Manlius, a Capitulium hősi védelmezője, és Róma szabadítója letaszitatott; hogy ő itt nyakát szegvén, intő például szolgálna, miszerint a dicsőség legfőbb fokát, a szerencsétlenség legmélyebb örvényétől, csak egy lépés választja el: letaszitatott pedig talán nem annyira az uralom utáni vágy, mint inkább igen nagy népszerűsége, s a patriciusoknak ebből keletkezett gyűlölete miatt; kik Sp. Cassiustól fogva a Grachusokig, mindig üldözék s gyakran meg is ölék azokat, a kiket a nép szeretett; letaszitatott azért: mert midőn látta, hogy a szünetnélküli harcokban elszegényedett és eladósodott polgárokat a hatalmasok bilincsekbe veretik és szolgálásra hurcolják, néhányat ezen szerencsétlenek közül kiváltott; a többieket pedig ellenállásra buzdította, mondván: „Audendum est aliquid universis aut omnia singulis patienda.“ (Liv. L. VI. C. XI.) Mást legalább ellenei nem bizonyítottak; s azért, midőn ő, az általa megmentett Capituliumban az isteneket hívná fel védelmére, kik tetteit látták, és szavait hallották, a bírák ilyen tanuk előtt itélni nem bátorzkodván, elvitték a vádlottat valamely berekbe, honnan nem látni a Capituliumot. „Ibi crimen voluit, et obstinatis animis triste iudicium, invisumque etiam iudicibus factum.“ A szikla, hol az ítélet végrehajtatott, még most is látogattatik, s nem oly magas, mint a minőnek gondolám; mindamellét mégis elég magas arra, hogy valaki onnan ledobtván, a nyakát kitorje; és M. Manliusnak ellenségei egyebet úgy sem akartak. Hanem a nép rövid idő múlva megsiratta őt. „Violatum Capitulium esse sanguine servatoris, nec diis cordi fuisse poenam eius oblatam prope oculis suis, a quo sua templa erepta e manibus hostium essent.“ Liv. L. VI. C. XII.

Lemenvén a Capituliumból, a Forum romanumra jutunk, mely az eddigi ásatások utmutatása szerint a mostani, romhalomból keletkezett Campo vaccinonál, néhány öllel mélyebben feküdt. Itt látjuk a régi Tabularium (levéltár) némely maradványait; Septimius Severus diadalivét; három gyönyörű corinthi oszlopot Vespasianus, és más nyolc ioni oszlopot Saturnus templomából; Phocas cs. oszlopát; a basilica Julia márványpadozatát, és oszloptöredékeit; három szép oszlopot, némelyek szerint Jupiter Stator, mások szerint Minerva Chalcidicától; divus Antoninus és diva Faustina templomának (ma S. Lorenzo in Miranda) pompás portikusát; Romulus és Remus templomának egy részét sz. Kozma és Demjén nevezete alatt, átváltoztatva ker. isteni szolgálatra; nagy Constantin basilicájának minden

ékességöktől megfosztott romjait; sz. Franciska romai hölgy templomát és sirboltját, azon a helyen, hol hajdan Venus oltára állott; végre a romai régiség legszebb, legbecesebb példányainak egyikét, Titus császárnak pentelicusi márványból épített diadalívét, melyet a római tanács és nép, a via sacra legmagasabb pontján, az „emberi nem gyönyörűségének,” Jeruzsálem bevétele emlékére állított. Az iv boltja jeles faragványokkal ékeskedik, melyek egyik oldalon a győzedelmes Titust ábrázolják, a mint négyfogatu szekeren hajtva, a győzelem istennője által megkoronáztatik; a másik oldalon pedig maga a diadalmenet látható. Kívül az iv délnyugoti homlokán a következő felirást olvasám:

Senatus
Populusque Romanus
Divo. Tito. Divi. Vespasiani. F.
Vespasiano. Augusto.

Éjszakkeletről:

Insigne. Religionis. Atque. Artis. Monumentum. Vetustate.
Fatisceus
Pius. Septimus. Pont. Max.
Novis. Operibus. Priscum. Exemplar
Imitantibus
Fulciri. Servarique. Jussit.
Anno. Sacri. Principatus. Eius. XXIII.

Innen lefelé menvén, jobbra esik a mons Palatinus; balra az előbbi és Esquilinus közötti halmon, Venus és Róma templomának maradványai. Néhány száz lépéssel alább nagy Constantin roppant diadalíve, a Maxentiuson és Liciniuson kivivott győzelemnek emlékére. Azon különbség, mely az iv felső és alsó részén lévő alakok és faragványok között mind művészi, mind historiai tekintetben, azonnal feltűnik, szakértők állítása szerint, oda látszik mutatni: hogy ezen diadalív eredetileg Trajan császárnak állítatott; melyet két századdal később, a senatus Constantin tiszteletére átváltoztatott.

A diadalív előtt áll az ugynevezett Metasudans, régi beomlott kut, melyről sokat regélnek a romaiak; mert ezen kútnál mosták meg a viadalból jövő gladiatorok véres kezeit.

És ime! itt vagyunk már a zsidó háboruból viszatért Vespasian által építeni kezdett, Titustól folytatott és Domitian alatt bevégzett Colosseumnál, mely nevének minden tekintetben megfelel; mert még most is, midőn romjaiból már egész utcák és paloták emeltettek, egyike a legnagyobb építményeknek, melyet láttam valaha. A veronai szinkör is szép tágas; de ezzel, mely százezer nézőre volt készítve, föl nem ér. Körülete 273, magassága 26 öl; környöskörül lépcsők és ülőhelyek emelkednek, a föld színétől egészen a fal magasságáig. Két kapuja volt: az egyiket nevezték az élők, a másikat a holtak kapujának. Amazon bejöttek, ezen kivitettek a gladiatorok. Ez tehát azon hely, hol a romai nép multságára, annyi ezer állatnak és embernek vére folyt! Ez azon hely, hol utóbb az üldözött keresztények

a vadak által széttépettek, és ártatlanul leöldöstettek. Kegyetlen idők vérengző multság! Ennél kegyetlenebb csak a haldoklónak végfohásza lehetett, midőn eltelve az emberiség iránti gyűlölettel, görösön vonaglászai közt, gunyakacjában fölkiáltott: „Ave Caesar! morituri te salutant.“

Pados János.

Levelezések.

Csákova, februárhó 20-án. Midőn mult évi october 20-án kiadott legfelsőbb kibocsátványok által, az eddigi rendszer fölbomolván, megyehatóságaink újjászervezése majdnem egész honunkban már befejeztetett dolog lett, Temesmegyében is a legközelebb véghez ment tisztujítás által, oly férfiak választattak a főbb hivatali állomásokra, kik tántoríthatlan valódi hazafiságuk, mély belátásuk, képességeik s egyéb kitünő érdemeik által, méltán minden igaz honfi tiszteletét és bizalmát birják. — Oly férfaktól tehát, kik mint a nép választottjai, bizonyára ernyedetlen szorgalommal és elnem lankadó kitartással minden törekvéseiket csak oda irányzandják, hogy e nép anyagi és szellemi jólétét és boldogságát előmozdítsák és szilárd alapra fektessék, bizton várhatni, hogy a bennök helyezettett reményeknek és várakozásoknak megfelelnek, és nem is kell kételkednünk, miszerint ezen utak és ösvények kijelölésével már is foglalkoznak, mik e célok elérhetéséhez legbiztosabban vezetnek. — Átlátom, hogy talán szerénytelenséget követek el, midőn most, hol sokkal fontosabb, életbevágóbb nemzeti létünket közvetlenül érintő viszonyok főnforognak, midőn átalakulásunk terhes és fáradalmas műve által létrehozott bokrosabb gondok megyeférfiaink figyelmét másfelé irányozzák, midőn mondom most oly tárgyat szőnyegre hozok, mely, habár fontosságát korántsem elvitázhajjuk, sőt inkább nagyon is szükségesnek tartjuk, mégsem oly sürgetős, semhogy már most a megyeférfiak kizárólagos figyelmét maga számára igénybe vehetné. — Értem az egészségi ügyet. — Egyébiránt nem tudhatjuk, vajjon e lényeges és fontos ügy rendezésére vonatkozó tanácsközmányok nem tartattak-e már, vagy legalább szóba nem hozattak-e; de annyi bizonyos, hogy a két főorvos kineveztetésén kívül nyilvánosságba még nem hatott át semmi, mi egészségi ügyünk jövő szabályozásáról, némi fölvilágosítást vagy tájékozást adhatna.

És azért nem tartottam fölöslegesnek jelen körülményeink közt hol minden célszerű, hasznos és szükséges ügy fölkarolása s ennek minden oldalról megvitatása és hányatása mindenki szent kötelessége, ebben a tárgyban fölszólalni, mert talán járulhatok én is, tiz évi orvosi magán és nyilvános gyakorlat utján szerzett és gyűjtött tapasztalatimból meritett igénytelen észrevételeimmel némileg a szóban forgó tárgy földerítésére. Itt ott azon vélemény akarná magát érvényességre emeltetni, mintha a mostanig főnálló, az imént lelépett kormányrendszer által alkotott községorvosi intézmény to-

vább fön nem tarthatná magát, mert azt mondják, hogy a nép szükségtelen és semmi haszonnal nem járó kiadásokkal túlterhelhetik, és mostani jelszavunk, a nép terhét mennyire csak lehet könnyebbiteni, és minden mulhatlanul nem szükséges, a nép zsebjéből folyó kiadásokat eltörölni.

De vizsgáljuk meg közelebb, mennyire alapos e vélemény, és lehet-e ezt túlterhelésnek mondani, ha 7—8 község egy évenkénti háromszáz forintból álló orvosi fizetéshez néhány forinttal adózik, és van-e közönet ily roszul értett takarékoságban, ha éppen néhány hitvány forint megtakarítása végett oly intézményt eltörlesztünk, melynek egyes egyénei fáradhatlan szorgalmuk, és az a nélkül is hálátlan, sok bajjal ügygyel járó orvosi hivatás semmi áldozatot nem kimélő teljesítésök által, e nyomorult csekély díjat bizonyára kiérdemelték. — Nem vévén tekintetbe azt, hogy a község orvos e csekély díj fejében évenként száz meg száz szegény családnak, kinos gyötrelmes nyavalyákban ingyen segélyt és enyhülést nyújtott, hogy nagyobb helységekben hol kórodák alapítottak esztendőnkint 100—200 ügyefogyott és hosszadalmas bajokban szenvedő embernek egészségét visszaadá, kik ezelőtt utcákon nyomorultan elhaltak, hogy évenként 6—700 gyermeket oltott, de csak azt akarom kiemelni, mennyit tett az annyira beharapózott kuruzsulás megfékezésére, és mily üdvös volt hatása, az alsó néprétegek közt hallatlan módon elterjedett bujasenyv, e minden családi boldogságot aláásó, és sok egyéb ragályos betegség megkorlátozására, és szűkebb határok közé való szoríttatására, szóval az egész nyilvános egészségi ügy javítására és emelésére.

És mégis vannak sokan kik ezt az intézetet hasztalan költségeket okozó hiábavalóságnak mondják, miből a népre nézve semmiféle haszon nem háromolhatik. És én azt kérдем, ha minden szolgabírói járás csak egy orvost kapna, vajjon képes lenne ez, az imént elősorolt orvosi teendőknél lelkismeretesen eleget tenni? Véleményem szerint, a járásában előforduló mindenféle hivatalos teendője, mint boncolatok, véleményadások s egyéb orvosi vizsgálatok annyira veendő idejét igénybe, hogy bizonyosan semmi másra nem fogja figyelmét fordíthatni. És ha járványos betegségek kitornek, mint teszem himlő vagy egyéb ragadós nyavalyák, vajjon ezen egy járásbeli sebész elegendő lesz-e arra, hogy az ilyenkor sürgető és el nem halasztható orvosi segélyt rögtön nyújthassa, és hogy egyéb a járvány elnyomására megkívántató készületek megtevésére ő maga mindenütt lehessen? Vagy talán még most is, fontos, bonyolódott, törvénykezés — orvosi esetek megítélését s véleményezését egy járásbeli sebész saját önkényére és belátására hagyandják, mert lehetlen, hogy a két főorvos minden az egész megyében előforduló fontos törvénykezés — orvosi eset megvizsgálásánál jelen legyen. Hallani hogy a járásbeli seb-

szí állomások betöltésénél ugyanazon választási modor fog érvényre emeltetni mint a többi megyei tisztek kijelölésénél, s nem kétkedni, miszerint azon sebész, kinek legtöbb jóakarója, barátja, szóval nagyobb pártja lesz, mindenesetre diadalmaskodni fog versenytársán, ha még ez orvostudor is lenne. Nem akarok itt párhuzamot vonni az orvos és sebész közt, kit már esküje is lekötelez arra, hogy belbetegséget orvos közbejötté nélkül gyógyítania nem szabad, kinek két évi fölületesen lefutott tanpálya után alkalma sem lehetett valami orvosi tudományt magának alaposan tulajdonává tenni, és ki két esztendei egyetemi látogatása alatt megszerzett csekély sebészi ösmereteinél fogva, legfeljebb sebek és egyéb veszélylyel nem járó külbajok gyógyítására alkalmas; és csak arra akarnám az illetőket, kiknek föladatuk jutott, ebben a tárgyban fontos és döntő szót mondhatni, figyelmeztetni, minő veszedelem fenyegethetné a törvénykezést, ha egy járásbeli sebésznek az engedély meg lenne adva, fontos törvénykezés — orvosi esetek megítélése és véleményezésénél, melytől gyakran egy ember élete, becsülete szabadsága föltételeztetik, orvos közbejárása nélkül, csupán csak egyedül saját kénye kedve szerint eljárhatni; hogy ily vélemény a sebész tökéletlen és hiányos orvosi ösmereteinél fogva minő alaposág és szakavatottsággal birhatna arról gondolom nem kell sok szót vesztegetni, arról mindenki magának fogalmat csinálhat. — Egyébiránt még az kellene, hogy egy magán gyakorló orvostudor egy járásbeli sebész felügyelete alatt álljon és még neki engedelmességgel is tartozzék.

Ime ezek észrevételeim, miket nyilvánosság elébe hozni akartam, talán lesznek oly szerencsések, hogy azoktól figyelemre fognak méltatni, kik hivatva vannak az annyira fontos egészségi ügy rendezésében és szabályozásában a főszerepet vinni.

Winkler József,
orvostudor és községi orvos.

Selmec, február közepén. A selmeci bányász-és erdőszakademia különféle nemzetiségű ifjúsága minden évben megszokta ünnepelni Sylvesteréjét. Az idén különös pompával ment az véghez. A magyar ifjak, számra mintegy 90-en nemzeti lobogókkal s puskaropogás közt mentek ki a közeli vichneyi fürdőbe, hol a táncterem Magyarország, Erdély, a Bánság és Selmec város cimereivel*) és egy óriást „1848“ fölírassal s számos nemzeti zászlóval volt feldíszítve. A vacsoránál lelkes toasztokban nem volt hiány. Ejjfelután a lengyel ifjúság újévet köszöntő küldöttsége érkezett meg s kiváló magyar vendégszeretettel fogadtatott. A követség tagjainak kalpagján a lengyel sas és az „1829“ fölírás volt látható. A jó kedv egész reggelig tartott csárdások és lengyel nóták mellett. A visszatérőket a vichnei völgyön a tótok „éljen a magyar!“ kiáltással s tarbckdurogatással, Selmecen pedig a csehek és lengyelek „éljen a szabadság!“ rivalgással üdvözölték. Régi újság, de emlékezetes. (V. U.)

*) Vajjon milyen lehet ez a Bánság cimere? Ezt mi soha sem láttuk, de más ember fia sem. (Szerk.)

T Á R C A.

A két fivér.

Eredeti beszély.

Irta Csepei Árpád.

(Folytatás.)

A sűrű katáng és bojtorján hozóttal bujan körül nőtt kis, majdnem kunyhó alakú, épület, mint aggott ember támaszkodik azon oszlopokra, melyek ki és bedülni készülő oldalbordáit látszanak egyensúlyban tartani. Szalmával borított fedele hiven tükrözi vissza a mostoha idők viszontagságait, — melyek már oly rég olta viharzanak át annak mohosult ercszein. Itt ott a zápor által keletkezett lyukok új szalmáival vannak gondosan bédugdosva, míg az avult vályog kéményen nagy csorbákat mosott az eső, melyekben néhány elődi növény vette büszke lakását, mintegy lenézőleg tekintvén társaira, kik a fedezetről hozzá igyekeznek kapaszkodni. Az épület tán még fennállása óta nem meszeltetett, a mostoha időktől azon szénnel rajzolt freskó alakok és pajzán versek, mik oldalán diszlenek, mintegy elmosódtak, s csak alig láthatók a fürkésző szemek előtt, azoknak szeszélyes értelme, melyeket a puszták gyermeke szilaj jó kedvében teremtett oda . . . A fa závárral ellátott s négy deszka szálból durván öszevévelt ajtó felett, avatlatlan kezektől, bodzagyümölcs levéből írott csárdacimer piroslik: „az agg legényhez.“ Egy mindennapi megjelenő vendégről nevezvén azt el, ki agg legény lévén, a csaplár némi hálaérzetből keresztelé azt mostani nevére. Simon Pál lett volna különben az ő valódi neve, de a pajtások már csak úgy nevezték őtet, pedig nem kis idő olta . . . Benyitván az előcsarnokba, mely egyszersmind pítvarul is szolgál, — többféle barmokkal látjuk azt megnépesítve.

Egy pár sertés, egy bornyu s két juh fetrengenek ronda mocsárban, melyek úgy titkosuton kerültek a csaplár kezébe, s melyeknek bőrére már já előre, széles jó kedvvel vigadnak a puszták fiai . . .

Sokszor ha vig napokat akarnak teremteni magoknak, e szabad élet e korlátolhatlan bajnoki, nem egy két tinó esik áldozatul a korcsáros házi oltárára . . . S hogy gyanut ne költhessen az aljas csempészet, kendővel fojtják meg az ártatlan állatot, melynek vérfoltoktól ment bőrét mint mételyben elhullottnak csálhatlan jelvényét mutatja be a számadó, néha látogató gazdájának.

Balra fordulva, az előbbtől nem sokban különböző ajtó előtt állunk, melynek bő hasadásain csepű és rongymaradékok fityegnek, — tanusítván a csaplár éber figyelmét, melylyel az elmúlt télben óvta a mennyire lehetett a pusztai hidegtől, — a szobai rekedt levegőt. — A závár kezünk nyílására ugyan felpattan, de az ajtó nyomásunkra alig hagy egy lábnyi hézagot maga után. Mintha csak egy ellenerő, vagy nehéz tárgy sulyozná vissza erőnket. Ha fejünket a kis szoroson nem félünk előre beékelni, jól láthatnánk hogy a földön egy bunda tömeg hever, melynek két végéből egy görbe fésűbe szedett gazdag hajzatu emberfő és lábak nyulnak kifelé. Végre a különös lény erősebb lökésüknek engedvén, morogva hengeredék tova, békétlenül rugdalva a téglázott talajon; szitkozódván hogy őt még aludni se hagyják, békén! . . .

A bunda rejtekében nyugvó alak, közelebbi vizsgálunk után, teljes fogalmat nyújt egy bajtársról, ki talán még

jobban is leiszsa magát, hogy ha a földnél még leebb eshetett volna . . .

Az egyetlen hosszú ivó-asztal mellett kétfelől teljes mámorban lévő pászor és szegény legények foglalnak érdekes kört. A szoba szegletében terpeszkedő boglya kemenceszomszédságában, tágas kandalló osztja ábrándosan lobogó világát. Tágas öblében, mint vérben fürdő lángnyelvek érintvén a néha felszikkázó kormos falakat, míg az előtérbe vont parázs felületén, izmos vasbográcsban a jóízű pörkölt fűszeres illatja igyekszik néha a nehéz levegőjü szobaírt betölteni. A dudás a szobaközepén hevenyészett bundakereveten működik rikitó hangszerével, s ha az olykor betévedő puszták leányai e csáb szavakra táncba röpittetnek, szokott helyét — a boglya kemencén találja föl. Beléptünk alkalmával az egész társaság, kedvenc dalát „Hortobágyi pusztán fuj a szél sat.“ zengé el különféle hangváltozatokkal, melynek nagyobb hatást igyekeznek adni a teli boros polackok öszevezuzásával, s a jobb kezökben orsó sebességgel forgatott hosszunyelű baltákkal, melyeket jó vagy rossz szeszélyök szerint vágnak a padláshoz és földhöz . . . Az asztalfőnél érdekes két egyén ragadja meg kémlő tekintetünket.

Az idősebb közülök azon arcok egyike, kit a ragya letörölhetlen örökös emlékekkel áldott meg, csigákban leomló fűrtel vállait verik, melynek ujnyi zsirossága tanusítja, hogy gazdája mennyire szükölködik a zsiradékban, s mennyire becsüli azt, hogy még homlokáról sem igen szokta félre lökni; azért talán, hogy némileg fődje általa ripacsos arcát; vagy pedig azt már ősi szokásból teszi, mivel úgy látta apjától s elődeitől? — nem merjük nyiltan állítani. Bundáját maga alá gyűrve, fényelmesíté elnöki ülését, mely nélkül a puszták fia nem lehet; s azt tartja felőle, hogy ha nyárban kifordítja hüvös, télben pedig megfordítva meleget varázsol elő.

(Folytatás következik.)

Heti szemle.

— Nagy scandalum. Selmecről írják a P. N.-nak febr. 12-kéről: E város községtanácsának tisztujtása jan. 31-kén tartatott. De bár kimondatott a választásoknál az 1848-iki elv: teljesen eltértek tőle. Nevezetesen a Bachrendszer eddig uralkodó képes egyént — nézetükkel ellenkező gongolkozásuk miatt — kizártak a választásból, sok választásra képtelennel pedig önkényileg gyakoroltatták a választó jogot. Így történt, hogy a kültanácsba majd mind a mult évtized hivatalnokai, bevándorlott pénzügyi-beamterek stb. lőnek megválasztva. Ezek aztán febr. 11-én tartott ülésükben kimondták, hogy az 1848-iki törvények szerinti hivatalos esküt, lelkiismeretének megsértése nélkül senki le nem tehetvén, az eddig szokásos eskü pedig a körülmények folytán fölöslegessé válván! tehát ők majd csak eskületétel nélkül hivataloskodnak. Ugyanezen ülésben elhatározták, hogy az országyülésre küldendő követnek nem szükség a magyar nyelvet értenie, továbbá, hogy a jan. 16-ki kir. leirat szerint alkalmazandják magukat, és annak kibocsátásáért hálás köszönetet szavaznak. — Erre a tanácsban levő csekélyszámú más nézetű férfiak látván, hogy itt compromittatás nélkül meg nem állhatnak, ezen hivatalaikból kiléptek.

Hogy e tények az igazságtól hajszályaira sem térnek el: több selmeci hites polgár jót áll érette.

— A bécsi „Presse“-nek írják Pestről: „Sziklay, Blas-

kovits és Nikolits nevű cs. kir. gyalogsági altisztek (a 32. számú serezből), felségárulás miatt: — miszerint az oct. 20-iki pesti kihágások alkalmával nadrágjuk zsinórzatát letépték, és a Zrinyi kávéházban Kossuthot és Garibaldit együtt éltették a diákokkal — elítéltettek, és pedig az első 70, az utóbbiak 60 botütésre; e mellett rangjukat elvesztvén, mint közemberek beosztattak a fegyszázadba.

— Dunyov, magyar eredetű ezredes a csatában lábát elveszté, mely most már meggyógyulván, Nápolyban oly tökéletes géplábat kapott, miszerint nemsokára léphetése remélik.

✓ Megjelent és beküldetett hozzánk: „Eszter a szép kardalnoknő“ című regény, két kötet írta V a d n a i K á r o l y. E műben a találatosság változékonyságát, és azon vonzó és átlátszó előadást találjuk, mely szerző szépirodalmi műveit csakhamar oly kedveltekké tevő. Megérdemli, hogy sok francia regényt leszoritson olvasónőink asztaláról.

— Beküldetett szerkesztőségünkhöz: „Történelmi és vallástudományi értekezések.“ Közli Lö w L i p ó t szegedi főrabbi. E munka két részből áll, melynek elseje a zsidók viszonyait hazánkban a történet, és törvények fonalán tárgyalja, és gazdag adalékokat nyújt a zsidók igényeinek támogatására, ha majdan az országgyűlésen szóba fognak hozatni. A második rész a párisi nagy Sánhedrinon megállapított zsidó valláselveket foglalja magában.

— A „Szózat“ azon 10 nyelven kívül, melyekre lefordítva a f. é. Vas. Ujság“ 4-ő számában találtuk, legközelebb zsidó, spanyol, latin és orosz nyelvre is lefordítatott.

— A „Morning Post“ egy belgrádi levelet közöl január 28-káról. A levél azt mondja, hogy Szerbia nagyon föl van izgatva; ott Magyarország fölkelését várják, Kossuth bankjegyei újból keringenek, s az állami papirokkal egy árkeletnek örvendenek.

— Az angol sajtó Magyarországról. Egy e hó 17-kéről kelt magánlevélből annak megítélhetése végett, miként vélekedik az angol sajtó a magyar ügyekről a következő sorokat közöljük; „Nemzetünk erőlyes föllépéséről alant és magas körökben, egyiránt tisztelettel szólnak. Az angol sajtó egyhangulag Magyarország mellett nyilatkozik. Ügyünk Európá véleményében még így nem állt soha, s ha nemzetünk megmaradt a kitzűött pályán, remélem megülendjük a dicső feltámadás napját. Türelmet, szerencsét feledhetlen hazámnak.“

— Egy menekülő magyar ezredes Berzenczey Lászlót, ki jelenleg Galaczban tartózkodik, közelebb bukaresti útjában a cs. kir. konsulság elakart fogni, hanem az ezredes egyszerűsmind nonfusított angol alattvaló is lévén, a cs. kir. szándék nem sikerült.

— Londonban a rendőrségnek dolga lett Kossuth-bankokkal. Mi és miként, ez óráig biztossággal nem állíthatni, miután külföldi versiók keringenek. Az egyik szerint Kossuth már régibb idő előtt egy londoni nyomdásznál bankókat készíttetett, melyek használata jövőre lett fentartva. Az osztrák követ ennek neszét hallotta, és jelentést tett Lord Russel Johnnak, előterjesztvén, hogy ilyenü bankók készítése körülbelől annyit jelent Austria irányában, mint hadihajók felszerelése és beavatkozásra kérte őt fel. Lord Russel érintkezésbe bocsátkozott Sir Main e Richarddal, a rendőrség főnökével, és ez egyik tisztviselőjét a nyomdászhoz küldé, hogy a bankók gyártását megszüntesse, vagy a kész bankókat elkozza. De a nyomdász, vagy ilyen látogatásra előkészülve lévén, vagy különben magát feltaláló lelkülettel bírván, nem hagyott magára ijeszteni, a rendőri tisztviselőt annak felhatalmazását kérte, és midőn ez ilyen elő nem állhatott, neki udvariasan ajtót mutatott. A második versió így adja elő a dolgot: Egy pénzhamisító csapat, a régi ugynevezett Kossuth-bankókat, utánozni kezdé, és az angol rendőrség Kossuth által figyelmeztetett ezen gazságra. Az első állítás sze-

rint, mint látjuk, Kossuth a vádlott, a második szerint vádló volna. Így vagy amúgy az eset mindenesetre érdekes. Politikai kuriosum, hogy bár is vannak emberek, kik Kossuth-bankók hamisításával jövedelmes gschäftet gondolnak csinálni, és igen kényes kérdés jogtudósokra nézve, vajjon szabad-e angol nyomdászt akadályozni, hogy Kossuth számára bankókat készítsen! Minthogy az utolsó esetben a vád nem szóllhat hamisításra, végre csak oda jönne ki a dolog, mily formában állítottak ki ezen bankók.

— Reményi visszatért alvidéki sikerdus körutjából. Torontálmegyében a főispán a thordai járás tiszteletbeli szolgabirájává nevezé őt ki honfui érdemeinek elismerése jeleül.

— M ó g a, egykori oláh vezér, tiltakozik a „Kol. Közlöny“-ben minden róla terjesztgetett bujtogatási vád ellen, s ünnepelesen kinyilatkoztatja, hogy ő egészen másként gondolkodik mint 48-ban, s most az alkotmánynak és uniónak tántoríthatlan híve. „Az én atyám pedig jobban örvend egy megtérő bünösön, hogy sem mint kilencvenkilenc igazakon“ — ezt mondja egy helyett Üdvökitőnk, és az ő szavai örökké szentek és igazak!

✓ — Virág Lajos „Bohóc“ című új humorisztikus lapjának mutatvány száma megjelent. Majd meglássuk, hogy mire viszi a dolgát; a kezdet — kezdetnek elég jó. Előfizetési ár egész évre 6 ft. félévre 3 ft.

— Vidéki új lap. „Zala-Somogy megye lapja“ cím alatt a nagykanizsai kaszinó egy hírlapot indít meg, melynek szerkesztésére R o b o z Istvánt szolította fel.

— Még egy vidéki lap. Kassán „Felföldi Közlöny“ című lapot akarnak megindítani. Ugy kell megindítani, hogy azután meg ne akadjon.

Nyilatkozat.

Dacára temérdek elfoglaltságomnak, mely hazánk fővárosába visszaérkeztem óta s folyvást minden percmet igénybe veszi: kötelességemnek akarok elegendőt tenni, midőn jelen soraimmal, — addig is, míg az országban tavaly megkezdett hangverseny-körutamat befejezve s így időt nyerve, arról tüzetesen nyilatkozhatnám, — örökké hálás köszönetemet, tiszteletemet s nagyrabecsülésemet fejezem ki egyetemesen mindazon társulatok, testületek; városok és megyéknek, melyek engem művészi és hazafiai csekély érdemeim elismerésüül kebelükbe felvenni és kitüntetni méltóztattak. Kelt Pesten 1861. február 21-én.

Reményi Ede.

Temesvári ujdonságok.

* Március 2-án városi redoute-teremünkben szerb bál fog tartatni, melynek jövedelme egy Ujvidéken építendő szerb nemzeti színházra lesz fordítandó. Megvagyunk győződve, hogy a cél tekintetéből nemcsak szerb, hanem magyar ajku hazánkiai is nagy számmal látogatandják meg e bált, melynek disztisére Mihaly szerb fejedelmet és fenséges nejét is várják ide.

* M a r t i n a volt udvari tanácsos f. hó 24-én hagyta el Temesvárt.

* Mult héten a vérérdítés érdekében a második sáncban lévő ugynevezett egészségi csatorna zsilipjét a cs. tüzérség puskaporról szétröpítette. E célra 3 mázsa lőpor használtatott, és míg a nagy terménykőből alakult zsilip — más erdítéseknek helyt adandó — számos darabban szétszakadt, a város ablakai annyira bele rendültek, hogy a dologról nem értesült, és utéára kiszaladó közönség legalább is ellenséges megrohanásról álmadozott.

* Ötevényi: „Meddig és ne tovább?“ cím alatt egy politikai röpiratot adott ki, melyben égető napi kérdéseinket nagyjából fejtegeti. A füzet ára 25 kr., és kapható a belvárosban Sellheim könyvkereskedésében, a Gyárkölvárosban Krayer Miksánál, a Józsefkülvárosban Bandl testvéreknél.

* E napokban Reich ur családja menyegzőt ült, mely vigasztaló példáját mutatta, hogy a boldogok nem mindig felejtkeznek meg a szegényekről. A lakoma örömei alatt Reich ur jósefvárosi házában fabódét rögtönöztetett, melybe a közellevő utcák szegényei számra mintegy százan, nemcsak dusan meg-

vendégeltettek, hanem pénzzel is megajándékoztattak, — és a derék zsidók nem kérdeztek se vallást, se nemzetiséget. Nem is fog elmaradni isten áldása azon boldog pár ösvényein, mely így kezdte pályáját.

Kiadó és felelős szerkesztő **Pesty Frigyes.**

H I R D E T É S E K

H i r d e t m é n y.

(15. sz.)

(1—1)

Vonatkozólag a középpont választmányának f. hó 2-án kelt hirdetményére, Temesvár sz. királyi város mindazon lakosai, kik az 1848-ki V-ik illetőleg XXIII-ik t. cikk értelmében választási képességgel birnak, ezennel értesítetnek arról, miszerint az összeiró küldöttségek f. hó 19-én működésüket bevégezvén, a választók névlajstroma mind a kétnemű választásra az egybegyült középponti választmány által mai napon összeállított és az idézett törvény 18. §-a értelmében a követ s tisztújítási választókat tartalmazó összeírásoknak egyik példánya, és pedig a belvárosi területre nézve a városházán a nagy terem előszobájában, a Fábrik külvárosi területre nézve az ottani község házán, s végre a jósefvárosi s ó-majoroki területre nézve a jósefvárosi község házán f. e. február hó 25-től kezdve bezárólag 27-éig mindenki általi megtekinthetés végett ki fog tétetni, és mindenki, kinek az összeírás ellen észrevételei volnának, annak megigazításáért február 28-án és mártius 1. s 2-ik napján a középponti választmányhoz folyamodhatik, az e tekintetbeni folyamondványokat pedig egy e végből kiküldött alválasztmány a városházán fogja átvenni.

A központi városi bizottmány meghagyásából
Urbányi Lőrinc m. p.
jegyző.

17 sz.

Közgyűlés.

A temesvári gazdasági egyesület f. évi március 6-án tartandja utolsó közgyűlését a város tanács-teremében.

Tárgya ezen közgyűlésnek az egyesület már tettleg beállott felosztásának határozatképeni kimondása, és annak vagyonáróli rendelkezése leendő, minél fogva tisztelettel megkéretnek az egyesületi tagok, miszerint e közgyűlésre mentül nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek, nehogy az részvét hiánya miatt eredmény nélkül maradván, az egyesület ügye a jelen függő helyzetében még tovább is tengődjék.

Temesvárott február 21-én 1861.

Az egyesület központi választmánya.

13 sz.

Hirdetmény.

1—3

A Kovásznán Brassó mellett lévő „Transylvania művasbányásság“ tervrajzait és értesítvényét kibocsátotta, és kaphatók ezek magyar, német és román nyelven az alulírtnál ingyen.

Krayer József.

Hirdetmény.

Néhai Brünek Károly ur hagyatékához tartozó, Kuvin-

12 sz.

Minden nemű

2—3

egészen friss és csirázó képességű
mezei főzelék-és virág-

m a g v a k

legjobb minőségben, épen most érkeztek, és a tavaszi idényen át kaphatók

Rieger Albert

fűszer, és vetemény magvak „a fekete medvéhez“ címzett kereskedésében, a belváros, káptalani tér, Nikolits-féle házban.

ban fekvő, 12,000 fra becsült, 10 holdnyi területű szőlő, valamint ugyanott lévő, körülbelül mintegy 1000 akó kitünő ó bor, az elhunynak végrendelete folytán,

f. évi március 19-én

kezdendő árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Venni szándékozók 10% bánompénzzel ellátva, a helyszínen való megjelenésre ezennel meghivatnak.

Biró Imre.

végrendeleti végrehajtó.

(16. sz.)

(1—3)